

NKRFs

fagkonferanse 2009

**Retorikk - klassisk teori i
kombinasjon med moderne
kommunikasjon**

Arendal, 15. juni 2009

inventio

Definisjon

"...Retorikk er kunsten å finne de overbevisende elementer i ethvert materiale..."

Aristoteles

"Kunsten å overbevise"

Cicero

inventio

Retorikkens arbeidsfaser

1. Analysere

- Hvem er publikum?
- Hva er de opptatt av?
- Hvordan er omgivelsene?
- Hvem er til stede?
- Hva er de interessert i?

2. Finne argumenter

Hvem?
Hva ?
Hvor?
Hvorfor?
Med hvilke hjelpemidler?
Hvordan?
Når?

3. Disponere

"Disponeringen er like viktig for taleren som troppeplasseringen er for generalene."

Cicero

Språk

- Språket må tilpasses publikum
- Virkemidler må velges
- Historier
- Metaforer
- Eksempler

Huske

- Trene
- Notatteknikker
- Memoteknikker
- Tankekart
- Powerpoint
- Notater

Fremføre

- Øve
- Kroppsspråk
- Stemmebruk
- Vekke tillit

inventio

Bevismidler

Aristoteles:

"For alltid når folk blir overtalt, skjer det enten fordi de som skal bedømme noe selv er blitt gjenstand for påvirkning (pathos), eller fordi de har dannet seg en bestemt oppfatning av hva slags menneske taleren er (ethos), eller fordi det er ført bevis (logos)."

Fra boken "Retorikk" av Aristoteles

Logos:

Rasjonalitet
Logikk
Fakta
Statistikk
osv.

Patos

Følelser
Lykke
Frykt
Begjær
osv.

Ethos

Karakter
Tillit
Velvilje
Sympati
osv.

inventio

Disposisjonen

Innledning:	Vekke interesse Gjøre publikum positivt innstilt til taleren Forberede publikum på emnet
Bakgrunn	Presentere problemer, utfordringer, fakta, Kort, klar og sannsynlig
Tese	Tesen skal være klar og tydelig, formulert i en setning Hovedbudskapet
Argumentene	Tre argumenter Et motstanderargument "Kill your darlings" Ethos, logos og pathos
Avslutning	Sammendrag En følesemessig appell Gjenta tesen og oppfordre til handling

inventio

Argumentenes plassering

1. **Ditt nest beste argument (2)**
2. **Ditt svakeste argument (3)**
3. **Ditt sterkeste argument (1)**
4. **Motstanderargumentet før eller etter argumentene**

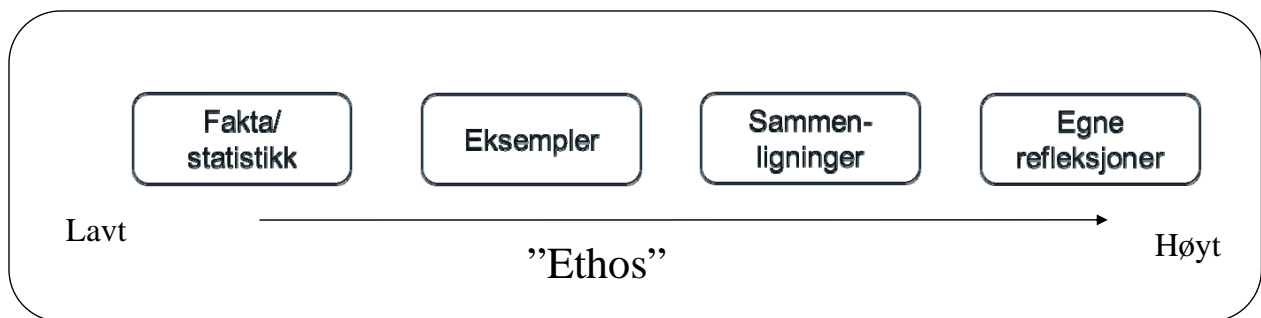
Bygge argumenter

Et argument består av:
Påstand + bevis

inventio

Forsterke argumenter

1. **Fakta/statistikk** (hentes fra fagmiljø, SSB, kvantifisering, riktig er viktig!)
2. **Eksempler** (direkte sammenlignbart)
3. **Sammenligninger** (spiller på følelser, humor, ikke nødv. sammenlignbart)
4. **Sitater/egne refleksjoner** (kjente personer, lover, visdomsord, normer osv.)

inventio

Retorisk modell 1:

1. (Innledning)
2. Si hva du skal si!
3. Si det!
4. Si hva du har sagt!
5. (Avslutning)

Passer for:

Informative foredrag/innlegg

Retorisk modell 2:

1. Hvem
2. Hva
3. Når
4. Hvor
5. Hvordan
6. Hvorfor

Brukes ofte av journalister for å formulere artikler. Rekkefølgen er vilkårlig, og alle trenger ikke inngå i innlegget.

Kan brukes til bedrifts-, produkt- og personpresentasjoner

Retorisk modell 3:

1. I går
2. I dag
3. I morgen

Passer for:

Å selge inn ideer, eller å forklare kompliserte sammenhenger.

Retorisk modell 4:

1. Position (Nåsituasjon, positiv eller negativ)
2. Problems (Nåsituasjonens problemer og utfordringer)
3. Possibilities (Ulike muligheter til å løse problemet)
4. Proposal (Ditt forslag til å løse problemet)

Passer for:

Å selge inn ideer og markedsføre et synspunkt.

Retorisk modell 5:

1. Innledning	F
2. Bakgrunn/fakta	E
3. Motargument	D
4. Argument(er)	C
5. Løsning/mål	A
6. Effekt av løsningen	B
7. Avslutning	G

Forbered i rekkefølge A, B, C osv.

Fremfør i rekkefølge 1,2,3 osv.

inventio

“Historien om oss” Bruce Willis og Michelle Pfeiffer

Nei, det er ikke derfor jeg sier "Chow Fun". Jeg sier "Chow Fun" fordi vi er et "oss".

Det er en historie her, og historier skapes ikke over natten. Du vet, i Mesopotamia og historiske Troja, et sted der nede er byer bygd på andre byer, men jeg vil ikke bygge en annen by. Jeg liker denne byen. Jeg vet hvor vi har bakteriesprøyen vår og hva slags humør du er i når du våkner ut i fra hvilket øyebryn som er høyest og du vet at jeg er litt stille om morgenen og forholder deg til det. Det er en dans man perfektionerer over tid. Og det er tøft, mye tøffere enn jeg trodde det skulle bli, men det er mer godt enn dårlig.

Og man gir ikke bare opp!

Og det er ikke for barnas skyld. Men Gud er de deilige unger, er de ikke, og Gud, vi laget dem, jeg mener tenk på det, det er som at det ikke var noen mennesker der, og så var det mennesker. Og de vokste, og jeg..... Jeg vil ikke kunne si til en fremmed at "Josh har dine hender" eller "husker du at Erin kastet opp på minnestatuen av Lincoln"?

Og jeg skal forsøke å slappe av. La oss innse det, alle kommer til å ha trekk som går deg på nervene. Jeg mener, hvorfor skulle det ikke være dine irriterende trekk? Og jeg er ikke bare "som en dag på stranden" jeg heller, men jeg har god retningsans så jeg kan i det minste finne den stranden som er.....det er ikke noen kritikk av deg, det er bare en styrke jeg har.

Og Gud, du er en god venn, og gode venner er vanskelige å finne. Charlotte sa det i "Charlottes Net" (en bok), og jeg elsker den måten du leser for Erin på og du etterligner stemmen til grisen Wilbur med slik hengivenhet selv når du er dødsslitet og det forteller masse om karakter og til syvende og sist er ikke det hva det hele dreier seg om, hva er person er laget av?

For jenta med gruehjelm er fremdeles her. Jeg visste ikke engang at hun eksisterte før jeg traff deg. Og jeg er redd for at hvis du reiser får jeg aldri se henne igjen. Selv om jeg til tider sa at det var din skyld at hun forsvant.

Er ikke det et paradoks? Har vi ikke truffet det essensielle paradokset, gi og ta, dytt og dra, Ying og Yang, gode tider, dårlige tider, jeg tror Dickens sa det best, han sa om Jack Spratt at han kunne ikke spise fett, kona hans kunne ikke spise magert, men det passer ikke helt oss, gjør det? I antar at hva jeg prøver å si er at..... jeg sier "Chow Fun" fordi jeg elsker deg!

Utskrift fra filmen "Presidenten" med John Travolta

Takk for den vennlige introduksjonen, og takk for fisken! Ja, han ga meg en diger, slapp, stormaget rugg, lignet ganske mye på meg. Jeg la den rett på grillen og gjorde den litt varm om ørene, omtrent som de gjør med meg om dagen, også.

Jeg vil takke dere alle for at dere kom hit ut i dag. Jeg vet hvor hardt dere jobber og hvor lite tid dere har til hvile.... (Noen av oss hviler mer enn vi liker!) Jeg forstår... Si meg, siden denne fabrikk ble nedlagt; hvor mange av dere har funnet en jobb? Rekk opp hendene. Akkurat, akkurat.. Og hvor mange av dere har jobber der lønnen akkurat er høy nok til å betale husleia uansett hvor mange timer dere jobber? Jeg forstår...min mamma hadde den typen jobber etter at faren min døde. Jeg husker hun kom hjem fra arbeidet slitet til margen, dere vet hva jeg mener, og jeg vet at hun ville leke med meg, spørre meg om hvordan det gikk på skolen, men noen ganger er du bare for trøtt til å gjøre noe annet enn å varme opp en mikromiddag og synke sammen foran TV'n. (Det har du rett !!)

Der kan dere se! Og jeg trenger ikke fortelle dere hvor slitsomt det er å være arbeidsløse. Jeg trenger ikke å fortelle dere noe om hvordan det er å ha det tøft! Så vet dere hva jeg skal gjøre? Jeg skal gjøre noe som er skikkelig hårreisende. Jeg skal fortelle sannheten!! Jeg vet... jeg vet hva dere tenker: Dere tenker at han må være skikkelig desperat for å gjøre det, men hvis man har vært nødt til å ta i mot dri...sappel (Du kan si "dritt", vi har 18-års grense!) Ja, jeg også, hvis du tror på det du leser i avisene....

All right, dette er sannheten: Ingen politiker kan sette i gang produksjonen igjen ved denne fabrikk, få tilbake skipsverftjobbene eller gjøre fagforeningen deres sterkere igjen. Ingen politiker kan få det til å bli som det var.

Fordi vi lever i en ny verden nå. En verden uten økonomiske grenser. En fyr kan trykke på en knapp i New York og flytte en million dollar til Tokyo på et øyeblikk. Og i den verdenen går manuelt arbeid til de stedene hvor manuelt arbeid er billig, og det er ikke her.

Så hvis dere vil konkurrere, må dere trene opp et annet sett muskler, de musklene dere har mellom ørene. Faktum er at hele dette landet må tilbake på skolebenken. Vi må bli smartere, lære nye ferdigheter.

Og jeg vil gjøre en avtale:: Jeg vil arbeide hardt for dere, jeg vil våkne hver morgen å tenke på dere, jeg vil kjempe og svette og blø for å skaffe pengene til å gjøre utdannelse til et livslangt tema i dette landet. For å gi dere den støtten dere trenger for å komme dere videre. Men dere må ta de tunge løftene på egen hånd.

Dere vet at jeg har mottatt slag i denne valgkampanjen. Men dere vet hva det betyr? Det betyr at noen tror dere bare er interessert i den skitten de har kastet på meg.

På tirsdag, når dere går for å gi deres stemme, så tenk på det. Tenk på hva som virkelig interesserer dere. Og så: Velg din kandidat.

Kontaktinformasjon:

Navn: Morten Teien

Epost: morten.teien@inventio.no

Mobil: 90 19 00 03

inventio